

Néhány adat Szeged flórájához[#]

HÁBENCZYUS Alida Anna^{1,2} és SÜVEGES Kristóf^{3*}

¹MTA-SZTE Lendület Alkalmazott Ökológia Kutatócsoport,
6728 Szeged, Közép fasor 52.

²Szegedi Tudományegyetem, Ökológiai Tanszék,
6728 Szeged, Közép fasor 52.; alidaanna@gmail.com

³HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet,
Lendület Vegetáció és Magbank Dinamikai Kutatócsoport,
2163 Vácrátót, Alkotmány út 2–4.; eska1994@gmail.com

Elfogadva: 2024. február 1.

Kulcsszavak: adventív fajok, Dél-Alföld, Dél-Tisza-völgy, florisztika, Tisza-part, urbán flóra, vasút menti élőhelyek.

Összefoglalás: Közleményünkben Szeged város urbán és szuburbán területeiről adjuk közre florisztikai megfigyeléseinket, belvárosi, városzéli, Tisza-parti, vasúthoz köthető és különböző ruderális élőhelyekről. Összesen 40 növényfajról közlünk előfordulásai adatokat, melyek közül hét védett Magyarországon. A bemutatott fajok egy része valamilyen formában már korábban is ismert volt Szegeden, azonban adataik sokszor igen régiek (pl. *Allium rotundum*, *Chenopodium vulvaria*, *Reseda phyteuma*), és/vagy a növények manapság is nagyon ritkák a Dél-Alföldön (pl. *Chenopodium botrys*, *Ch. murale*, *Sherardia arvensis*). A védett fajok közül érdemes kiemelni az *Acorus calamus* új Tisza-parti, illetve a *Reseda inodora* új városzéli megfigyeléseit. Több olyan idegenhonos faj előfordulásait is ismertetjük, amelyek nem régen jelentek meg hazánkban, és amelyeknek nem voltak korábbi adataik a Crisicumból vagy annak déli részéről (pl. *Erigeron sumatrensis*, *Torilis nodosa*). Utóbbiak közül több újabb észlelés a vasúthoz köthető (*Chenopodium pumilio*, *Geranium purpureum*, *Lepidium oblongum* stb.). Adatokat közlünk továbbá a szegedi Tisza-partról, illetve a Tiszából is (*Bidens cernua*, *Crypsis schoenoides*, *Najas marina* stb.). A *Cyperus esculentus*-nak és az *Ornithogalum refractum*-nak voltak korábbi adatai a városból, de téves határozásuk miatt ezek eddig nem kerültek be a köztudatba.

Idézés: Hábenczyus A. A., Süveges K. 2024: Néhány adat Szeged flórájához. Bot. Közlem. 111(1): 1–15. DOI: 10.17716/BotKozlem.2024.111.1.1

Bevezetés

Az urbán flórát célzó kutatások Magyarországon mostanában kezdenek kibontakozni, több fontos hazai publikáció is a közelmúltban jelent meg a témá-

[#] Lányi Béla emlékének

* Levelező szerző

ban (vö. HÜSE et al. 2016, RIGÓ és BARINA 2020, WIRTH et al. 2020, 2022; RIGÓ et al. 2023). A tárgykör mindenképpen érdekes, vizsgálata pedig különösen fontos, hiszen a városi környezet nyújtotta körülmények kedvezhetnek különböző idegenhonos fajok megtelepedésének: számos idegenhonos faj első adatai urbán környezetből származnak (pl. BÁTORI et al. 2012, LENGYEL 2013, CSECSEKITS et al. 2021, KUN et al. 2023). Egyes körülmények együttállása ugyanakkor alkalmas élőhelyi feltételeket biztosíthat ritkább gyomoknak (TAKÁCS és LÖKI 2015), esetleg természetvédelmi-botanikai szempontból értékes fajoknak is, pl.: *Ornithogalum refractum* (SOMLYAY 2010), *Epipactis tallosii* (LISZTES-SZABÓ 2013), *Sternbergia colchiciflora*, *Ranunculus illyricus* és *Vinca herbacea* (MOLNÁR V. et al. 2020).

Szegedről és környékéről a legtöbb és legfontosabb florisztikai adatot LÁNYI (1914, 1916) műveiben találjuk. Az 1914-ben megjelent dolgozata, a „Csongrád-megye flórájának előmunkálatai”, ahogy azt a címe is mutatja, egyfajta flóramű előzetesének tekinthető, melyben Lányi összegyűjti az akkori Csongrád vármegyére vonatkozó korábbi florisztikai adatokat, és azt saját megfigyeléseivel, megjegyzéseivel egészíti ki. Ez a mű – mivel az akkori (és mostani) vármegyehatár, mint közigazgatási célú lehatárolás, nem esik egybe a növényföldrajzi határokkal – nemcsak a Szeged környéki florisztikai irodalom, hanem a Dél-Kiskunság szempontjából is igen fontos alappillértnek számít. Lányi Béla emellett lelkes herbariumi gyűjtő is volt (CSONGOR 1960), lapjait a szegedi Móra Ferenc Múzeum őrzi, de számos gyűjtését pl. a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárában és a Debreceni Egyetem Soó Rezső Herbariumában is megtaláljuk. Soó és MÁTHÉ (1938) flóraműve viszonylag kevés új adattal bővíti Szeged flórájának ismeretét. A térségre és a városra nézve kisebb mennyiségű, de fontos adatot mutat be ZSÁK (1941) dolgozata. Szeged városról és környékéről a következő nagyobb számú megfigyelést Timár Lajos adta közre (TIMÁR 1943, 1948, 1950a, 1952). Az ezt követő időszakból különböző idegenhonos fajok megjelenéséről és/vagy a város urbán flóráját érintő megfigyelésekről készültek dolgozatok (lásd alább). Szórványosan egy-egy adatot említenek Szegedről és környékéről a Kitaibelia folyóirat „Pótlások Magyarország edényes növényfajainak elterjedési atlaszához” című cikksorozatában megjelent egyes közlemények (TAKÁCS et al. 2016, HASZONITS et al. 2021), végül SÜVEGES (2023) közöl néhány előfordulást Szeged határából.

Több jövevényfaj hazai megjelenése Szegedhez köthető. A város urbán flórájában Lányi Béla figyelte meg hazánkban először a foltos kutyatejet (*Euphorbia maculata*) (DEGEN 1907); a faj itt már viszonylag hamar terjedésnek is indult (vö. TIMÁR 1948). Ugyancsak Szegedről származik az *Euphorbia prostrata* Aiton (BÁTORI et al. 2012) első megfigyelése is. A heverő galaj (*Galium humifusum*) első hazai adata is a városhoz kapcsolódik: a Körtöltésen találta nagy mennyi-

ségben TIMÁR (1949). A növényt sokáig szem elől tévesztették a városban, de a közelmúltban számoltak be „újbolí” megjelenéséről (véltetően folyamatosan jelen volt a faj, csak nem figyelték a botanikusok) és lassú terjedéséről (VIDÉKI és VIDÉKI 2021), amit a jelen közlemény szerzői is megerősítenek. Érdemes megemlíteni TIMÁR (1950b) a szegedi vár növényzetéről szóló kisebb dolgozatát, amiben megerősíti Lányi B. egyes adatait, illetve bemutat néhány, Szeged flórájára új fajt. Figyelemre méltók a Szegedhez köthető alföldi páfrány előfordulások (CSONGOR 1981), amelyek közül mindenképpen érdemes kiemelni az *Asplenium scolopendrium* és *A. javorkeanum* szegedi előfordulásait, melyek nem olyan régen megerősítést nyertek (ERDŐS et al. 2013, BÁTORI et al. 2014). A szegedi Tisza-partról TÓTH (2003) mutat be néhány adatot. Fontos megfigyelés továbbá a *Geranium sibiricum* szegedi előfordulása (CSATHÓ és SCHMIDT 2007) is. Az újabb szegedi florisztikai észlelések közül talán a legérdekesebb a kúszó zeller (*Apium repens*) megjelenése a belvárosban, a Széchenyi téren (KIRÁLY et al. 2019). Bizonyos értelemben az urbán flóra részét képezik a kertészeti árusítóhelyeken megjelenő és ott akár tartósan fennmaradó, vagy a későbbiekben innen kiszökő fajok is; ezek egy részéről számol be TAKÁCS et al. (2020) tanulmánya, amely egyes szegedi kertészetekből is közöl előfordulásokat.

Anyag és módszer

A vizsgálati terület Szeged bel- és külterülete. Szeged város Magyarország harmadik legnépesebb települése, Csongrád-Csanád vármegye székhelye, egyben a Dél-Alföld gazdasági és kulturális központja. Közigazgatási területe 281 km²-t fed le, döntő hányada a Dél-Tisza-völgy, egy-egy kisebb része azonban a Dorozsma-Majsai-homokhát, illetve a Marosszög földrajzi kistájak területén található (vö. DÖVÉNYI 2010). Növényföldrajzi értelemben Szeged területének nagy része a Crisicum (Tiszántúl) flórajárását érinti, a közigazgatási határnak csak az északnyugati része húzódik át valamelyest a Duna–Tisza köze (Praematrix) területére.

A közleményben a fajok nevezéktana KIRÁLY (2009) munkáját követi. Azon fajok esetében, amelyek nem szerepelnek KIRÁLY (2009) művében, a World Flora Online (<http1>) adatbázisban szereplő nevet használtuk. A dolgozat enumerációjában a fajokat betűrendi sorrendben tüntettük fel.

A tárgyalt fajok esetében ismertjük azok előfordulási adatait: először a leltőhely szöveges leírása, utána zárójelben az első észlelés éve következik, végül az egyes adatokhoz tartozó KEF-kvadrát kódja, szögletes zárójelben (KIRÁLY és HORVÁTH 2000). A közölt fajok megfigyelései a 2021–2023-as időszakból származnak (kivételt képez ez alól a *Cephalanthera damasonium* két korábbi előfordulási adata).

Az ebben a dolgozatban ismertetett új előfordulási adatok bemutatását a relevánsnak ítélt irodalmi, flóratérképezési és herbáriumi adatok felsorolása követi. Néhány faj esetében a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytarában (BP) található gyűjtéseket is átnéztük 2023 márciusában: *Chenopodium botrys*, *Ch. murale*, *Ornithogalum refractum* és *Thrinicia nudicaulis*, illetve 2024 januárjában: *Acorus calamus*, *Cyperus esculentus*. A szegedi Móra Ferenc Múzeum gyűjteményében (SZE) a következő fajok gyűjtéseit tekintettük át 2023 novemberében: *Crypsis schoenoides*, *Lolium multiflorum*, *Najas marina*, *Ornithogalum umbellatum*, *Reseda inodora*, *Sherardia arvensis*, *Thrinicia nudicaulis*. A fentiek mellett a Debreceni Egyetem Soó Rezső Herbáriumának (DE) megfelelő lapjait néztük át, illetve az ELTE Fűvészkert Herbáriumának (BPU) NÓTÁRI et al. (2017) dolgozatában szereplő adatbázisát is áttekintettük.

A legtöbb alább ismertetett faj esetében legalább egy előfordulásról gyűjtöttünk példányt vagy példányokat, amelyeket a Debreceni Egyetem Soó Rezső Herbáriumában helyeztünk el.

Eredmények

A dolgozat enumerációjában 40 növényfaj előfordulásához nyújtunk ismereteket Szeged urbán és szuburbán területeiről. A bemutatott fajok közül 7 hazánkban jogszabályi oltalom alatt áll. A közleményben feltüntetett előfordulási adatok 5 KEF-kvadrátot érintenek: 9786.2: 25 faj; 9786.3: 8 faj; 9786.4: 14 faj; 9787.1: 2 faj; 9787.3: 7 faj. Minden, az enumerációban most bemutatott lokalitás a Crisicumra és ezen belül a Dél-Tisza-völgyre vonatkozik.

Enumeráció

Acorus calamus L. – a Tisza partján, a Belvárosi híd környékén él egy ~3–4 m²-es telepe (2022) [9786.2]. HOLLÓS (1896) egy régi irodalmi adatát említi, a Szikrai Holt-Tiszából (Lakitelek), ő maga azonban már nem találta. Újabban legközelebbi előfordulásait a Körös-vidéken találjuk (vö. <http2>); a Dél-Tisza-völgyre új!

Allium rotundum L. – Szentmihálytelek, a vasúti töltés oldalában (2023) [9786.3]. LÁNYI (1914) két helyről is közölte Szegedről, illetve környékéről. Újabban legközelebb Kübekháza mellől jelzik (<http2>).

Bidens cernua L. – a Tisza partján, a két híd közötti szakaszon (2023) [9786.2]. LÁNYI (1914) egy kicsit délebből, a Boszorkányszigetről jelezte, ezt követően TIMÁR (1943) figyelte meg Szegeden. Vélhetően igen ritka a térségben (vö. <http2>).

Bolboschoenus planiculmis (F. Schmidt) T. V. Egorova – a Tisza partján, a Belvárosi híd környékén (2022) [9786.2, 9786.4]. Csak a Crisicum északi részéről ismertek adatai (TAKÁCS et al. 2014, SÜVEGES et al. 2020). A Dél-Tiszántúlra új!

Cephalanthera damasonium (Mill.) Druce – Újszeged, a Fűvészkertben két helyen: a fűvészkerti dolgozók által már régóta ismert, de eddig még nem közölt előfordulás (Bakacsy László és Zalatnai Márta ex verb.); Székely sor, egy panelépület tövében (2018) (Bakacsy László adata) [9786.4], emellett az SZTE Biológia Intézet udvarán, egyetlen tő, törökmogyorók (*Corylus colurna*) alatt (Bátori Zoltán adata) (2023) [9787.3]. CSONGOR (1979) a Makkos-erdőből, JUHÁSZ GÖZ (2014) a Szegedi Vadasparkból jelzi.

Chenopodium botrys L. – a Vitéz utcában néhány tő (2022), illetve a Szeged Városi Szennyvíztisztító Telep mellett, sóderkupacon néhány egyed (2023) [9786.4]. Szegedről Timár L. gyűjtötte (1947, 1948, BP) és közölte (TIMÁR 1948, 1952). A Crisicumban mindenhol igen ritka, csak pontszerű előfordulásai ismertek. Szegedi adatához legközelebb újabban Deszk mellett észlelték (<http2>).

Chenopodium murale L. – Széchenyi tér, tiszafák, tuják alatt (2022) [9786.2]; Szent Ferenc utca, egy japánakác alatt (2023), illetve a Gumis-tó keleti szomszédságában lévő névtelen tó mellett, bolygatott felszínen, ruderalis magaskórósban (2023) [9786.4]. Szegedről korábban ZSÁK (1941) jelezte. Országszerte ritkának tűnő gyom, újabban legközelebb Kiskunfélegyházán találták (<http2>).

Chenopodium pumilio R. Br. – Szentmihálytelek, a felújított vasúti töltésen, frissen murvázott felszínen, egyetlen ponton, néhány tő (2023) [9786.3]. Aktuálisan csak Budapestről (LENGYEL 2013, MOLNÁR és JUHÁSZ 2016, RIGÓ et al. 2023), Sopronból (<http2>) és Nagykőrös mellől (Rigó A. ex verb.) ismert. A Crisicumra új!

Chenopodium vulvaria L. – Pósz Jenő utca (2021), Széchenyi tér (2023) [9786.2]; Újszeged, a Temesvári körút mellett, nyírt gyeppen (2023) [9787.3]. Korábban LÁNYI (1914) is közölte Szegedről. Nem feltűnő, apró termetű növény, vélhetően más helyeken is előfordul a városban. A flóratérképezés során legközelebb Maroslelérről és Kiszomborról került elő (<http2>).

Corispermum nitidum Kit. – Szentmihálytelek, a felújított vasúti töltésen, frissen murvázott felszínen, több ponton, szálanként és kisebb csoportokban (2023) [9786.3]. A faj hasonló élőhelyen jelent meg Kiskőrösön is (SÜVEGES 2023), illetve vasút mellől még Debrecenben gyűjtötték (Takács A. 2019, DE). Növényföldrajzi értelemben a faj megjelenése a Crisicumban mindenképpen érdekes eseménynek számít, innen egyetlen újabb adata ismert (JAKAB és TÓTH 2003), ugyanakkor a szegedi lelőhelye nem esik messze a Praematricum és a Crisicum határvonalától (vö. PÓCS 1981), így legközelebbi adatai is a szomszédos Praematricum flórájáról származnak, ahol a faj meglehetősen gyakori (vö. <http2>).

Crypsis schoenoides (L.) Lam. – a Tisza partján a két szegedi híd között, egyetlen tő (2023) [9786.2]. Szegedről LÁNYI (1914) jelezte és gyűjtötte (Lányi B. 1906, 1908, SZE), emellett TIMÁR (1950a) is közölte a szegedi Tisza-partról, illetve ő is gyűjtötte Szegedről (Timár L. 1949, BPU).

Cymbalaria muralis P. Gaertn., B. Mey. & Scherb. – Bolyai János utca, Dáni utca (2022) [9786.2]; Gyertyámos utca (2022) [9786.4]. Minden esetben házfalak tövében, néhány töves állományok. Vélhetően előfordul a város más pontjain is.

Cyperus esculentus L. – a Tisza partján, a Belvárosi híd környékén és attól délre (2021) [9786.2, 9786.4]. Ugyaninnen ismert egy korábbi gyűjtése (Vidéki R., *Cyperus longus* L. 2003 rev. Süveges K. 2022, DE). A Crisicumra új!

Dichostylis micheliana (L.) Nees – a Tisza iszapos partján gyakori (2021) [9786.2, 9786.4]. Szegedről LÁNYI (1914) és TIMÁR (1943) is jelezte. Újabban Schmidt D. töltött fel egy megfigyelést a flóraatlaszba ([http2](http://2)).

Erigeron sumatrensis Retz. – Újszeged, Bal fasor (2021) [9787.3]; a Tisza rakpartjának kövezése réseiben (2022), illetve a Napfény Park Bevásárlóközpont parkolójában (2023) [9786.4]; a Gutenberg utcában (udvarban) (2022), a Mérey utca és a Püspök utca sarkán, valamint a Vértó rézsűjén, a tó északi csücskénél (2023) [9786.2]. A hazánkban csupán néhány éve észlelt idegenhonos taxon, amely azonban már elkezdte expanzióját (vö. WIRTH és CSIKY 2020, SCHMIDT és HASZONITS 2021, RIGÓ et al. 2023). Szegeden már többfelé él (1. ábra), ugyanakkor eddig mindig csak 1–2 töves előfordulásait észleltük. A Crisicumban eddig csak kertészetekben került elő (vö. a Debreceni Egyetem Soó Rezső gyűjtemény lapjaival). A Dél-Tiszántúlra új!

Erodium ciconium (Jusl.) L'Hér. – a Gumis-tótól keletre lévő régi vasúti töltésen (2023) [9786.4]. LÁNYI (1914) és TIMÁR (1950b) a szegedi vár faláról jelezték, a Körtöltésről ZSÁK (1941) közölte. Szeged mellől újabban a Maros töltésén került elő (ARADI et al. 2017).

Euphorbia serpens Kunth – a Dózsa utcában, mulcson (2022), illetve az Auchan áruház előtt, fixen rögzített beton virágágyásban, egy leander alatt (2023) [9786.2]. Szegedről eddig csak kertészetből – a most jelzett KEF-kvadrátból – közölték (TAKÁCS et al. 2020).

Gagea villosa (M. Bieb.) Duby – Belvárosi temető (2022) [9786.2]. LÁNYI (1914) a szegedi Körtöltésről és Újszegedről (Népliget) írja.

Geranium purpureum Vill. – Szentmihálytelek, a felújított vasúti töltésen, a Matyér–Subasai-főcsatorna átereszének környékén, néhány tő (2023) [9786.3]. Legközelebb a Duna–Tisza közén volt ismert (SÜVEGES 2023). A Crisicumra új!

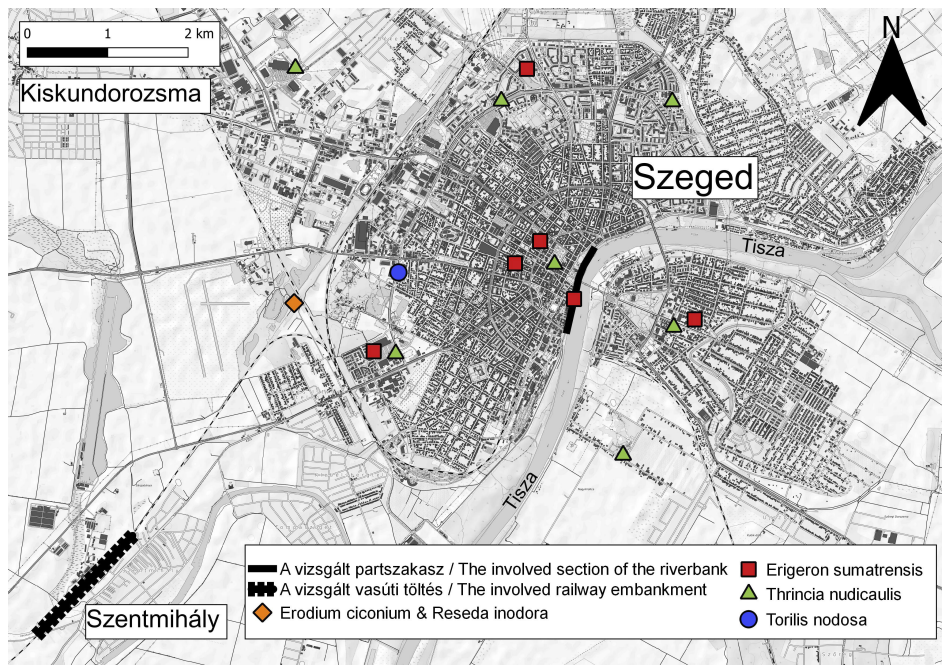
Lemna trisulca L. – Belvárosi temető, locsolóvíz tárolására használt betontégelyekben – egyesekben apró békalencsével (*Lemna minor* L.) vegyesen, másokban azonban monodomináns (ahogy egy-egy tégelyben az apró békalencse is az) (2022) [9786.2]. Szegedről LÁNYI (1914) is közölte; a Dél-Tisza-völgyben elter-

jedt (http2). Újabb adatának közzétételét inkább csak érdekesnek tűnő élőhelyválasztása indokolja.

Lepidium oblongum Small – A szegedi vasútállomáson, az első vágányon, vasúti közúzalékon (2022) [9786.4]. A vágány 2023. évi felújítása során az állomáony nagy része eltűnt. Hazánkából nemrég közölt, vasutak mentén terjedő idegenhonos faj (SCHMIDT et al. 2022a). Most közölt adata eddig csak egy konferencia poszteren jelent meg, ahogy a szegedi lelőhelyéhez legközelebb eső előfordulásai is a Budapest–Kelebia vasútvonal mentén (SCHMIDT et al. 2022b). A Dél-Tisza-völgyre új!

Lolium multiflorum Lam. – Béla utca (2022) [9786.2]. Ismert egy régebbi gyűjtése a Szegeddel szomszédos Röszkéről (Lányi B. 1910, SZE). Újabb legközelebb Kiskunmajsa mellett találták (http2), illetve a Dél-Tisza-völgyből Szentes mellől jelezték (MOLNÁR et al. 2016).

Microrrhinum minus (L.) Fourr. – Újszeged, az SZTE Biológia Intézet udvarán, murvás felszínen (2022) [9787.3]; Szentmihálytelek, a felújított vasúti töltésen, több ponton (2023) [9786.3]; a Gogol utca és a Tisza Lajos körút sarkán,

1. ábra. A közleményben tárgyalt néhány faj előfordulási pontjai, illetve két fajgazdag szegedi florisztikai lelőhely.

Fig. 1. Individual occurrence records for some of the reported species, and two locations harboring several species in the city of Szeged.

egyetlen tő (2022) [9786.2]. Soó és MÁTHÉ (1938) ismertetik egy szegedi adatát. Aktuálisan is ritka a Tiszántúlon, csak pontszerű előfordulásai ismertek, azonban Szeged környékén a flóratérképezés során két kvadrátból is előkerült (vö. http2).

Myagrum perfoliatum L. – Kálvária sugárút, a Veres Ács utcai körforgalom közelében, egyetlen tő; a megtalálást követően néhány napon belül lekaszálták (2022) [9786.2]. Vélhetően csak alkalmi meglepedő. Régi adata is ismert Szegedről (LÁNYI 1914). A faj elterjedt a Praematricum Szegeddel szomszédos területein (vö. http2).

Najas marina L. – A Tisza sekély vizében, a két szegedi híd között (2023) [9786.2]. Szeged mellől a Fehér-tóból TIMÁR (1952) jelzi; korábbi tiszai adatot azonban nem találtunk róla, de a Tisza mentén, a várostól északra elterjedtnek tűnik (http2).

Nymphoides peltata (S. G. Gmel.) Kuntze – A Tiszában, a Belvárosi hídtól északra, néhány négyzetméteres folton (2022) [9786.2]. Szegedről LÁNYI (1914) egy archív adatát említi. A város mellől a Tisza árteréről van ismert gyűjtése (Timár L. 1947, DE). Újabban Schmidt D. töltött fel egy megfigyelést a flóraatlaszba ugyanerről, a tőlünk függetlenül általa is észlelt állományról (http2). Ez az elsősorban állóvízi faj az élő Tisza olyan pontján fordul elő, ahol egy tartósan rögzített hajó található, és a hajótest és a partvonal között egyfajta mesterséges „mel-lékág” alakul ki, ahol a hajó miatt az áramlás meglehetősen lassú.

Ornithogalum refractum Kit. in Willd. – Belvárosi temető (2022) [9786.2]. Szegedről korábban Timár L. gyűjtötte (*O. umbellatum* 1950 rev. Somlyay L. 2022, BP).

Oxybaphus nyctagineus (Michx.) Sweet – Szentmihálytelek, a felújított vasúti töltés oldalában (2023) [9786.3]. Főleg vasutak mentén terjedő adventív faj, legközelebbi adata is vasút mellől ismert (Kistelek, BÁTORI et al. 2014). A Dél-Tisza-völgyre új!

Plantago coronopus L. – Az 5-ös számú főút mentén, az M43-as autópálya le-hajtójánál, útpadkán, tömeges (2023) [9786.2]. Utak, autópályák mentén terjedő halofiton. Az M5-ös autópálya mellett ismertek előfordulásai – legközelebb Szatymaznál – (SCHMIDT et al. 2020), így nem meglepő, hogy az M43-as autópálya és az 5-ös főút találkozásánál is előkerült.

Potentilla indica (Andrews) Focke – Alkony utca, Széchenyi tér és Gutenberg utca (udvarban) (2022) [9786.2]; Csaba utca (2022) [9787.1]. Vélhetően a város más részein is előfordul.

Reseda inodora Rchb. – a Gumis-tótól keletre lévő régi vasúti töltésen (2023) [9786.4]. Lányi B. Horgosról (a mai Szerbia területén) (1912, SZE), illetve Csongor Gy. Nagyszék megjegyzéssel Kiskundorozsma mellől gyűjtötte (1981, SZE; a példány azonosítatlanul, fajnév nélkül került be a gyűjteménybe). Újabban Szeged mellől (szintén Kiskundorozsmáról) CSATHÓ et al. (2015) em-

lítik, konkrét lokalitás megadása nélkül. Ritka lőszgyom, országsherte is alig néhány adata ismert (vö. http2).

Reseda phyteuma L. – a Szeged–Békéscsaba vasútvonal töltésén (Körtöltés), a Szegedi Vadaspark magasságában (2022) [9786.2], illetve a Gumis-tótól keletre lévő régi vasúti töltés tövében (2023) [9786.4]. LÁNYI (1914) is jelzi a szegedi Körtöltésről. Szeged határában újabban Csathó A. I. találta (http2).

Sagina apetala Ard. – Bajai út, a város szélén, egy udvarban (2023) [9786.2]. Csak újabb adatait ismerjük az Alföldről, javarészt településekről (vö. KIRÁLY et al. 2019, HASZONITS et al. 2021, http2), így nem meglepő, hogy Csongrád-Csanád vármegyében is belterületen jelent meg.

Salvinia natans (L.) All. – A Tiszában, illetve a Tisza partján, a belvárosi híd környékén él. A folyóban azokon a részeken fordul elő, ahol nem igazán mozog a víz (pl. lehorgonyzott hajók mellett, vagy a fentebb említett tündérfátyol telepben) (2023) [9786.2, 9786.4]. A szegedi Tisza-partról ZSÁK (1941) („a Tiszában horgonyzó tutajok szálfái között”), TIMÁR (1943) (szintén tutajok között) és CSONGOR (1981) („Az 1930-as évektől kezdve gyakran találtam tutaj-szálfák között.”) is említik. Szegedről ismert herbáriumi gyűjtése is (pl. Timár L. 1942, BPU), illetve a 9786.2 jelzésű kvadrátban is egy Timár L.-tól származó 1943-as herbáriumi gyűjtése van feltüntetve a flóraatlaszban (http2).

Senecio inaequidens DC. – Szentmihálytelek, a felújított vasúti töltés mellett, a Matyér–Subasai-főcsatorna átereszenék környékén, egyetlen tő (2023) [9786.3]. Hazánkban terjedőben lévő adventív faj (vö. HASZONITS és SCHMIDT 2018), de a Crisicumból ezidáig csak a Sajó–Hernád-síkról jelezték (SÜVEGES et al. 2020). A Dél-Tisza-vidékre új!

Sherardia arvensis L. – Újszeged, az SZTE Biológia Intézet udvarán (Bátori Zoltán adata) (2023) [9787.3]; Kálvária sugárút, egy épület tövében, egyetlen tő (2023) [9786.2]. LÁNYI (1914) Újszegedről és Szegedről is említi és gyűjti (Lányi B. 1906, 1913, SZE). Más adatát nem találtuk a környékről. Magyarországon terjedőben lévő faj, újabban sokszor településeken jelenik meg (vö. http2 és az ott idézett irodalmak).

Sisymbrium officinale (L.) Scop. – Zászló utca, Egyetem utca (2022) [9786.4]. Szegedről csak TIMÁR (1952) jelzi. A Tiszántúlon szórványos, Szeged térségében azonban ritkának tűnik (http2).

Thrinacia nudicaulis (L.) Dostál – Újszeged, a SZTE Biológiai Intézetének udvarán, nyírt gyepekben (2022) [9787.3]; Zápor kert, a Zápor-tó körül, nyírt gyepekben (2023) [9787.1]; Széchenyi tér (2022), a Rókusi körút mellett, a Bálint Sándor utca és a Vértó villamosmegállók között, nyírt gyepekben, illetve a Zápor út mellett, bevásárlóközpontok parkolóinak környékén, nyírt gyepekben (2023) [9786.2]; a Napfény Park parkolójában, illetve a Napfény Parkba a Móravárosi körút felőli bekötőút mentén, nyírt gyepekben, valamint az SZTE Fűvészkertben,

nyírt gyeppen (2023) [9786.4]. Valószínűleg előfordul a város más pontjain is. LÁNYI (1914) is említi a Széchenyi térről (véleménye szerint fűmaggal hurcolhatók be) illetve gyűjtötte is onnan (Lányi B. 1911, 1912, BP), valamint a Stefánia térről (Lányi B. 1915, BP). A későbbiekben a Stefánia térről és a szegedi Móra Ferenc Múzeum mellől Csongor Gy. többször is gyűjtötte, legkésőbb 1977-ben (SZE). A fajnak a szegediekén kívül más adatát nem találtuk a Crisicumból.

Torilis nodosa (L.) Gaertn. – Móravárosi körút és az Ybl Miklós utca között, nyírt gyeppen, illetve ugyanott egy méhlegelőn (2023) [9786.2]. A faj mostanában kezd terjedni hazánkban (vö. KUN et al. 2023). A Crisicumból eddig nem közölték, a flórajáráásra új!

Vulpia myuros (L.) C. C. Gmel. – Újszeged, az SZTE Biológia Intézet udvarán, murvás felszínen (2022) [9787.3]; Szentmihálytelek, a felújított vasúti töltés mellett, több ponton (2023) [9786.3]; Bajai út, Szeged szélén, egy udvarban (2023) [9786.2]. Szegedről régebről TIMÁR (1948, 1952) jelezte, újabban a város külterületéről SÜVEGES (2023) közli útpadkáról. A Crisicumban terjedőben lévő faj; terjedésében nagy szerepet játszik a vasúthálózat (vö. KIS 2022).

Megvitatás

A most közzétett adatok egy jelentős része valamilyen korábbi szegedi előfordulás megerősítése. Tekintettel azonban arra, hogy ezeknek a korábbi adatoknak egy része több mint 100 éves (pl. Lányi B. adatai: *Allium rotundum*, *Gagea villosa*, *Sherardia arvensis*), vagy közel 100 éves (pl. *Chenopodium botrys*, *Ch. murale*, *Microrrhinum minus*), mindenképpen fontosnak tartjuk ezek megerősítését.

A városi körülményekhez képest (pl. évenként akár többszöri kaszálás) meglehetősen természetes megjelenésű élőhelysáv húzódik a szegedi Tisza-part belvárost érintő szakaszán. Jellemző egy éles sásos (*Carex acuta*) társulás, gyakoribb vízparti, mocsári fajokkal kiegészülve, illetve egy ezzel a sásos sávval részben mozaikoló folyóparti iszaptársulás elsősorban egyéves fajokból. A szegedi Tisza-partról már LÁNYI (1914) is közölt adatokat, az enumerációban szereplő fajok közül a *Crypsis schoenoides*-t, a *Dichostylis micheliana*-t és a *Bidens cernua*-t említette. A Lányi által közölt fajok közül továbbá most is megtalálható a *Chenopodium rubrum*, illetve a *Cyperus fuscus* és a *C. glomeratus* is (mindhárom faj mindkét szegedi Tisza-parti kvadrátban jelen van: 9786.2, 9786.4); utóbbi két faj előfordulását TÓTH (2003) is megerősítette. Szép állománya él a vízparton a *Bolboschoenus planiculmis*-nak, illetve az idegenhonos *Cyperus esculentus*-nak. A mandulapalka elsősorban szántóföldeken jelenik meg, ugyanakkor nemrég közölték előfordulását a Duna fővenyéről is, „folyóártérről eddig nem jelezték” megjegyzéssel (RIEZING 2020). Az enumerációba felvett *Acorus calamus*, *Nymphoides peltata* és *Salvinia natans* fajokkal kapcsolatban a szerzők véleménye az, hogy a Tisza által hozott

úszó szerves törmelékkel érkezhettek, ahogy azt a rucaöröm esetében részben alátámasztják ZSÁK (1941), TIMÁR (1943) és CSONGOR (1981) megfigyelései.

Vasút menti pionír élőhelyekről nyolc faj előfordulásait közöljük, ebből hetet a Szeged-Szentmihály melletti vasúti töltésről (1. ábra). Ezen fajok mindegyikének ismert vasút menti előfordulása, azonban a Crisicumból nem volt korábbi adata a *Chenopodium pumilio*-nak és a *Geranium purpureum*-nak, emellett a Dél-Tisza-völgyre új fajok a *Lepidium oblongum* és a *Senecio inaequidens*. Vasút menti élőhelyeknek számítanak a vasúti töltések részsűi is. Különböző töltések biodiverzitást megőrző szerepe jól ismert (BÁTORI et al. 2020), azonban figyelemre méltó, hogy Lányi már az 1914-es (!) cikkében jelezte a töltések fontos szerepét egyes fajok életterének fennmaradása szempontjából, és részben tőle, részben más szerzőktől a szegedi Körtöltésről igen nagyszámú florisztikai megfigyelést ismerünk (vö. LÁNYI 1914, ZSÁK 1941, TIMÁR 1948). Manapság a Körtöltésnek része a Szeged–Békéscsaba vasútvonal szegedi szakasza. Erről a vasúti töltésről megerősítő adatunk a *Reseda phyteuma* előfordulása. Más vasúti töltések részsűiről további három őshonos faj előfordulását közöljük, amelyek közül mindenképpen említésre méltó az országszerte is ritka, hazánkban jogszabályi oltalom alatt álló szagtalan rezeda (*Reseda inodora*).

Érdemes kiemelni a vasút mentén megjelenő idegenhonos fajok mellett néhány egyéb adventív faj újabb előfordulását is, melyeknek – véleményünk szerint – további terjedése várható Szegeden és környékén: *Erigeron sumatrensis*, *Plantago coronopus*, *Torilis nodosa*.

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük Bátori Zoltánnak, hogy néhány publikálatlan florisztikai megfigyelését közlésre átengedte. Bakacsy Lászlónak és Zalatnai Mártának köszönjük az általuk ismert *Cephalanthera damasonium* szegedi előfordulások közlésének átengedését. Köszönettel tartozunk továbbá Bauer Norbertnek és Somlyay Lajosnak, hogy a Magyar Természet-tudományi Múzeum Növénytárában, illetve Wilhelm Adélnak és Tóth Lászlónak, hogy a szegedi Móra Ferenc Múzeumban a herbáriumi adatgyűjtést biztosította és segítette. Egy fontos irodalomhoz való hozzáférés biztosítását Papp Gábornak (MTM) köszönjük. A kutatást az MTA Fenntartható Fejlődés és Technológiák Nemzeti Program (FFT NP FTA) támogatta.

Irodalomjegyzék

- ARADI E., ERDŐS L., CSEH V., TÖLGYESI Cs., BÁTORI Z. 2017: Adatok Magyarország flórájához és vegetációjához II. Kitaibelia 22(1): 104–113. <https://doi.org/10.17542/kit.22.104>
- BÁTORI Z., ERDŐS L., SOMLYAY L. 2012: *Euphorbia prostrata* (Euphorbiaceae), a new alien in the Carpathian Basin. Acta Botanica Hungarica 54(3–4): 235–243. <https://doi.org/10.1556/abot.54.2012.3-4.2>

- BÁTORI Z., ERDŐS L., CSEH V., TÖLGYESI CS., ARADI E. 2014: Adatok Magyarország flórájához és vegetációjához I. *Kitaibelia* 19(1): 89–104.
- BÁTORI Z., KISS P. J., TÖLGYESI CS., DEÁK B., VALKÓ O., TÖRÖK P., ERDŐS L., TÓTHMÉRÉSZ B., KELEMEN A. 2020: River embankments mitigate the loss of grassland biodiversity in agricultural landscapes. *River Research and Applications* 36(7): 1160–1170.
<https://doi.org/10.1002/rra.3643>
- CSATHÓ A. I., SCHMIDT D. 2007: A szibériai gólyaorr (*Geranium sibiricum* L.) előfordulása Szegeden. *Flora Pannonica* 5: 187.
- CSATHÓ A. I., BEDE Á., SUDNIK-WÓJCIKOWSKA B., MOYSIYENKO I., DEMBICZ I., SALLAINÉ KAPOCSI J. 2015: A szagatlan rezeda (*Reseda inodora* Rchb.) előfordulása a Tiszántúlon. *Kitaibelia* 20(1): 48–54. <https://doi.org/10.17542/kit.20.48>
- CSECSEKITS A., JAKAB G., RÉDEI T. 2021: Új adventív faj Magyarország flórájában: az útifülevelű kígyószisz (*Echium plantagineum*). *Kitaibelia* 26(2): 199–206.
<https://doi.org/10.17542/kit.26.199>
- CSONGOR Gy. 1960: A szegedi Móra Ferenc Múzeum herbariuma. A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1958–1959: 197–221.
- CSONGOR Gy. 1979: Természetvédelmi feladataink Szeged környékén II. Vadontermő orchideák. A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1978–1979(1): 411–424.
- CSONGOR Gy. 1981: Páfrányok az Alföldön. Múzeumi kutatások Csongrád megyében 1981: 179–185.
- DEGEN Á. 1907: Az *Euphorbia maculata* L. (*E. thymifolia* auct. Europ. non Burm.) hazánknak egy új bevándorolt gyomja. *Magyar Botanikai Lapok* 6(1–4): 47–50.
- DÖVÉNYI Z. (szerk.) 2010: Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 734 pp.
- ERDŐS L., CSEH V., BÁTORI Z. 2013: New localities of protected and rare plants in southern Hungary. *Tiscia* 39: 17–21.
- HASZONITS Gy., SCHMIDT D. 2018: A potenciálisan inváziós vesszős aggófü (*Senecio inaequidens* DC.) aktuális elterjedése. *Kitaibelia* 23(2): 179–187. <https://doi.org/10.17542/kit.23.179>
- HASZONITS Gy., MOLNÁR Cs., SONKOLY J., TÓTHMÉRÉSZ B., TÖRÖK P., TÓTH E., GNOTEK P., NAGY J., KORDA M., ÁDÁM Sz., MALATINSZKY Á., RIEZING N., JÓNA Z., SÉLLEI D. 2021: Pótlások Magyarország edényes növényfajainak elterjedési atlaszához XIII. *Kitaibelia* 26(1): 85–88. <https://doi.org/10.17542/kit.26.85>
- HOLLÓS L. 1896: Növényzet. In: ifj. BAGI L. (szerk.) *Kecskemét multja és jelene*. Kiadta Kecskemét város közönsége. Tóth László Nyomdája, Kecskemét, pp. 77–147.
- HÜSE B., SZABÓ Sz., DEÁK B., TÓTHMÉRÉSZ B. 2016: Mapping an ecological network of green habitat patches and their role in maintaining urban biodiversity in and around Debrecen city (Eastern Hungary). *Land Use Policy* 57: 574–581.
<https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2016.06.026>
- JAKAB G., TÓTH T. 2003: Adatok a Dél-Tiszántúl flórájának ismeretéhez. *Kitaibelia* 8(1): 89–98.
- JUHÁSZ GÖZ Sz. 2014: Két orchidea faj [*Cephalanthera damasonium* (Mill.) Druce és *Epipactis microphylla* (Ehrh.) Sw.] aktuális előfordulása Szegeden. *Kitaibelia* 19(1): 175.
- KIRÁLY G. (szerk.) 2009: Új magyar fűvészkönyv. Magyarország hajtásos növényei. Határozókulcsok. Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósza, 616 pp.
- KIRÁLY G., HOHLA M., SÜVEGES K., HÁBENCZYUS A. A., BARINA Z., KIRÁLY A., LUKÁCS B. A., TÜRKE I. J., TAKÁCS A. 2019: Taxonomical and chorological notes 10 (98–110). *Studia botanica hungarica* 50(2): 391–407. <https://doi.org/10.17110/StudBot.2019.50.2.391>
- KIRÁLY G., HORVÁTH F. 2000: Magyarország flórájának térképezése: lehetőségek a térképezés hálórendszerének megválasztására. *Kitaibelia* 5(2): 357–368.

- KIS SZ. 2022: Adatok a vasúti pionír élőhelyek flórájához a Tiszántúlon. *Kitaibelia* 27(1): 86–101. <https://doi.org/10.17542/kit.27.001>
- KUN A., EXNER T., BAUER N. 2023: A *Torilis nodosa* új behurcolásai és terjedése Magyarországon. *Kitaibelia* 28(1): 26–31. <https://doi.org/10.17542/kit.28.030>
- LÁNYI B. 1914: Csongrád megye flórájának előmunkálatai. *Magyar Botanikai Lapok* 13: 232–274.
- LÁNYI B. 1916: Újabb adatok Csongrád vármegye flórájához. *Magyar Botanikai Lapok* 15: 267–268.
- LENGYEL A. 2013: A *Chenopodium pumilio* R. Br. előfordulása Budán. *Kitaibelia* 18(1–2): 28–30.
- LISZTES-SZABÓ ZS. 2013: A Tallós-nőszőfű (*Epipactis tallosii* Molnár & Robatsch 1997) új állománya Debrecenben. *Kitaibelia* 18: 179.
- MOLNÁR CS., LENGYEL A., MOLNÁR V. A., NAGY T., CSÁBI M., SÜVEGES K., LENGYEL-VASKOR D., TÓTH GY., TAKÁCS A. 2016: Pótlások Magyarország edényes növényfajainak elterjedési atlaszához II. *Kitaibelia* 21(2): 227–252. <https://doi.org/10.17542/kit.21.227>
- MOLNÁR CS., JUHÁSZ M. 2016: Az alacsony libatop (*Chenopodium pumilio* R. Br.) Zuglóban és új adatok Északkelet-Magyarország idegenhonos fajainak elterjedéséhez. *Kitaibelia* 21(2): 221–226. <https://doi.org/10.17542/kit.21.221>
- MOLNÁR V. A., SIFFER S., MOLNÁR H. A., FEKETE R. 2020: Occurrence of the rare plant *Sternbergia colchiciflora* in an urban environment. *Biologia Futura* 71: 93–98. <https://doi.org/10.1007/s42977-020-00018-4>
- NÓTÁRI K., NAGY T., LÖKI V., LJUBKA T., MOLNÁR V. A., TAKÁCS A. 2017: Az ELTE Fűvészkert herbáriuma (BPU). *Kitaibelia* 22(1): 55–59. <https://doi.org/10.17542/kit.22.55>
- PÓCS T. 1981: Növényföldrajz. In: HORTOBÁGYI T., SIMON T. (szerk.) *Növényföldrajz, társulástan és ökológia*. Tankönyvkiadó, Budapest, pp. 27–166.
- RIEZING N. 2020: Adatok a Duna Komárom-Esztergom és Fejér megyei szakaszainak flórájához. *Kitaibelia* 25(2): 157–168. <https://doi.org/10.17542/kit.25.157>
- RIGÓ A., BARINA Z. 2020: Methodology of the habitat classification of anthropogenic urban areas in Budapest (Hungary). *Biologia Futura* 71: 53–68. <https://doi.org/10.1007/s42977-020-00011-x>
- RIGÓ A., MALATINSZKY Á., BARINA Z. 2023: Inventory of the urban flora of Budapest (Hungary) highlighting new and noteworthy floristic records. *Biodiversity Data Journal* 11: e110450. <https://doi.org/10.3897/BDJ.11.e110450>
- SCHMIDT D., BAUER N., FEKETE R., HASZONITS GY., SÜVEGES K., MOLNÁR V. A. 2020: A csókálábú útifű (*Plantago coronopus*) folytatódó térhódítása Magyarországon. *Kitaibelia* 25(1): 19–26. <https://doi.org/10.17542/kit.25.19>
- SCHMIDT D., HASZONITS GY. 2021: Adatok a Kisalföld flórájának ismeretéhez IV. *Botanikai Közlemények* 108(1): 27–42. <https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2021.108.1.27>
- SCHMIDT D., MESTERHÁZY A., CSIKY J. 2022a: *Lepidium oblongum* (Brassicaceae) appeared on Hungarian railways: the beginning of a wider European conquest? *Acta Botanica Croatica* 81(1): 42–50. <https://doi.org/10.37427/botcro-2021-030>
- SCHMIDT D., MESTERHÁZY A., SÜVEGES K., CSIKY J. 2022b: A *Lepidium oblongum* (Brassicaceae) megjelenése és kezdeti gyors inváziója magyarországi vasútvonalak mentén. In: SOLTÉSZ Z. (szerk.) XIII. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia „Klíma-változás: trendek, veszélyek és megoldások”: Absztrakt kötet, Magyar Biológiai Társaság, Budapest, pp: 95–96.
- SOMLYAY L. 2010: Adatok Budapest környéke flórájának ismeretéhez. *Kitaibelia* 15(1–2): 101–108.
- SOÓ R., MÁTHÉ I. 1938: A Tiszántúl flórája. *Magyar flóraművek* II. A Debreceni Egyetem Növénytani Intézetének kiadása, Debrecen. 192 pp.
- SÜVEGES K. 2023: Adatok a Duna–Tisza köze flórájának ismeretéhez. *Botanikai Közlemények* 110(2): 111–154. <https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2023.110.2.111>

- SÜVEGES K., TAKÁCS A., NAGY T., SCHMOTZER A., KOSCSÓ J. 2020: Florisztikai adatok a Tiszántúl északi pereméről II.: Borsodi-ártér és Sajó–Hernád-sík. *Kitaibelia* 25(2): 169–186.
<https://doi.org/10.17542/kit.25.169>
- TAKÁCS A., LÖKI V. 2015: Néhány adat Debrecen urbán-flórájához. *Kitaibelia* 20(1): 168–170.
<https://doi.org/10.17542/kit.20.168>
- TAKÁCS A., NAGY T., SRAMKÓ G., LOVAS-KISS Á., SÜVEGES K., LUKÁCS B. A., FEKETE R., LÖKI V., MALATINSZKY Á., E. VOJTKÓ A., KOSCSÓ J., PFLIEGLER W. P., NÓTÁRI K., MOLNÁR V. A. 2016: Pótlások a Magyarország edényes növényfajainak elterjedési atlaszához I. *Kitaibelia* 21(1): 101–115. <https://doi.org/10.17542/kit.21.101>
- TAKÁCS A., WIRTH T., SCHMOTZER A., GULYÁS G., JORDÁN S., SÜVEGES K., VIRÓK V., SOMLYAY L. 2020: *Cardamine occulta* Hornem. Magyarországon, és a dísznövénykereskedelem más po-tyautasai. *Kitaibelia* 25(2): 195–214. <https://doi.org/10.17542/kit.25.195>
- TAKÁCS A., ZÁKÁNY A., GULYÁS G., KOSCSÓ J., SRAMKÓ G. 2014: Florisztikai adatok a Tiszántúl északi pereméről. *Kitaibelia* 19(2): 275–294.
- TIMÁR L. 1943: A tutajok növényzete a Tisza szegedi szakaszán. *Acta Botanica Universitatis Szegediensis* 2: 43–53.
- TIMÁR L. 1948: A Tisza- és a Marosmenté új növényei. *Borbásia* 8(1–8): 58–61.
- TIMÁR L. 1949: Az *Asperula humifusa* M. B. Magyarország új növénye. *Borbásia* 9(6–10): 101–102.
- TIMÁR L. 1950a: A Tiszameder növényzete Szolnok és Szeged között. *Debreceni Tudományegyetem Biológiai Intézeteinek Évkönyve 1950*: 72–145.
- TIMÁR L. 1950b: A szegedi vár növényzete. *Debreceni Tudományegyetem Biológiai Intézeteinek Évkönyve 1950*: 211–213.
- TIMÁR L. 1952: Adatok a Tiszántúl (Crisicum) flórájához. *Annales Biologicae Universitatum Hungariae* 2: 491–499. (megjelent: 1954)
- TÓTH T. 2003: Újabb adatok a Dél-Tiszántúl flórájának ismeretéhez. *A Pusztá* 20: 135–169.
- VIDÉKI Cs., VIDÉKI R. 2021: A heverő galaj (*Galium humifusum* M. Bieb.) Magyarországon. In: Takács A., Sonkoly J. (szerk.) XIII. Aktuális Flóra- és Vegetációkutatás a Kárpát-medencében nemzetközi konferencia. Program és összefoglalók. Ökológiai Kutatóközpont & Debreceni Egyetem, Debrecen, p. 29.
- WIRTH T., CSIKY J. 2020: Contributions to the Hungarian alien flora: *Erigeron bonariensis* L. and *E. sumatrensis* Retz. (Asteraceae) in Hungary. *Botanikai Közlemények* 107(1): 33–43.
<https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2020.107.1.33>
- WIRTH T., KOVÁCS D., CSIKY J. 2020: Adatok és kiegészítések a magyarországi adventív flóra ki- vadult, meghonosodott és potenciális inváziós fajainak ismeretéhez. *Kitaibelia* 25(2): 111–156.
<https://doi.org/10.17542/kit.25.111>
- WIRTH T., KOVÁCS D., SEBE K., LENGYEL A., CSIKY J. 2022: Changes of 70 years in the non-native and native flora of a Hungarian county seat (Pécs, Central Europe). *Plant Biosystems* 156(1): 24–35. <https://doi.org/10.1080/11263504.2020.1829734>
- ZSÁK Z. 1941: Florisztikai adatok a hazai növényvilág ismeretéhez. *Botanikai Közlemények* 38: 12–34.

Világháló-hivatkozások

http1 – World Flora Online (folyamatosan frissítve): WFO Plant List. <https://wfoplantlist.org/plant-list/> (Utolsó elérés: 2023.12.)

http2 – Magyarország edényes növényfajainak online adatbázisa (folyamatosan frissítve): <http://floraatlasz.uni-sopron.hu> (Utolsó elérés: 2023. 12.)

Some floristic data from Szeged, Southeastern Hungary[#]

A. A. HÁBENCZYUS^{1,2}, K. SÜVEGES^{3*}

¹MTA-SZTE Lendület Applied Ecology Research Group,
6728 Szeged, Közép fasor 52, Hungary;

²Department of Ecology, University of Szeged,
6728 Szeged, Közép fasor 52, Hungary; alidaanna@gmail.com

³Lendület Seed Ecology Research Group, Institute of Ecology and Botany,
HUN-REN Centre for Ecological Research, 2163 Vácrátót, Alkotmány út 2–4,
Hungary; eska1994@gmail.com

Accepted: 1 February 2024

Key words: adventive species, bank of the Tisza River, floristics, railway habitats, Southern Great Plain, Southern Tisza valley, urban flora.

In this paper we report our floristic observations in urban and suburban areas of Szeged. We provide data from downtown, peri-urban, Tisza-side, railway-associated, and various ruderal habitats. In total, we present occurrence data for 40 plant species, seven of which are protected in Hungary. Some of the species presented have been already known in Szeged in some form, but their data are often very old (e.g. *Allium rotundum*, *Chenopodium vulvaria*, *Reseda phyteuma*, *Thrinacia nudicaulis*) and/or the species are very rare in the Southern Great Plain (e.g. *Chenopodium botrys*, *Ch. murale*, *Sherardia arvensis*). Among protected species, the new occurrences of *Acorus calamus* on the banks of the Tisza and *Reseda inodora* in the new urban areas are worth mentioning. The occurrences of several alien species that recently appeared in the country are also described for which there are no previous records from the Crisicum or its southern part (e.g. *Erigeron sumatrensis*, *Torilis nodosa*); several of the latter are newer occurrences associated with railways (*Chenopodium pumilio*, *Geranium purpureum*, *Lepidium oblongum* etc.). We also report data from the riverbank of Tisza in Szeged and from the river itself (*Bidens cernua*, *Crypsis schoenoides*, *Najas marina* etc.). *Cyperus esculentus* and *Ornithogalum refractum* have earlier records from the city as herbarium specimens, but due to their misidentification they have not been included in the public record.

Citation: Hábenczyus A. A., Süveges K. 2024: Some floristic data from Szeged, Southeastern Hungary. Bot. Közlem. 111(1): 1–15. (in Hungarian with English abstract) DOI: 10.17716/BotKozlem.2024.111.1.1

[#] Dedicated to the memory of Béla Lányi

^{*} Corresponding author